

Ярослав ГАРБИЧ

*Здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка,
Тернопіль, Україна
slavko_@ukr.net*

СУЧАСНІ ФІЛОСОФСЬКІ ОРІЄНТИРИ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ТУРИСТИЧНОЇ СФЕРИ

Професійна підготовка майбутніх фахівців у сфері туризму сьогодні здійснюється у новому типі соціокультурної реальності, яка головним чином обумовлена військовою агресією росії. Виходячи з наявності нової реальності, передусім, необхідно розробляти інноваційні моделі майбутнього фахівця, які будуть основою для створення освітніх стандартів нового покоління та побудови ефективного освітнього процесу у системі професійної освіти. Зокрема, освітні заклади усіх типів мають забезпечити здобувачам освіти два взаємозумовлені процеси:

– по-перше, ґрунтовне навчання й здобуття професії на основі опанування загальними та фаховими компетентностями та програмними результатами;

– по-друге, забезпечення максимального розвитку особистості студента під час навчання.

Нині значна кількість соціальних, педагогічних, психологічних та філософських досліджень безпосередньо пов'язана із вдосконаленням особистості під час здобуття освіти. Це зокрема питання соціальної адаптації, ефективного виконання соціальних ролей в освіті та їх впливу на становлення особистості, а також питання соціально-нормативного регулювання поведінки особистості в закладі освіти. Вагомими є також проблеми мотивації навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти. Наголосимо на тому, що повністю поділяємо позицію С. Кожушко та Л. Бойко у тому, що «на даний час туризм є однією з найперспективніших і високоприбуткових галузей світової економіки. Будучи однією з найважливіших галузей промисловості, туризм в останні роки став стрімко розвиватися і в Україні. Нові соціально-економічні відносини нашої країни із зарубіжними партнерами диктують новий підхід до професійної підготовки фахівців, які працюють у сфері туризму» [1, с. 195].

Сучасним українським закладам освіти доводиться діяти динамічно для того щоб враховувати педагогічні та управлінські нововведення, що створюють можливості для якісних змін у способах організації освітнього

процесу. Все це призводить до ускладнення завдань та породжує потребу у нових науково обґрунтованих способах їх вирішення. Зокрема, в останні роки значно ширше розробляються інноваційні освітні форми, засоби та методи навчання (навчальна взаємодія, педагогіка співробітництва, особистісно орієнтоване навчання та ін.) та робиться акцент на формування особистісних якостей майбутнього фахівця.

Нині студенти все частіше зосереджують увагу на такій філософській темі як: «Пошук сенсу життя в тій професійній галузі, в якій працюватимуть». Наголосимо, що на всіх етапах життєвого шляху майбутній фахівець, що працюватиме у сфері туризму, постійно взаємодіє з навколишнім світом, з людьми, що володіють різними, нерідко діаметрально протилежними життєвими установками, рівнем освіти та культури. У самовизначенні здобувачі освіти мають навчитися поєднувати смислову систему узагальнення уявлення про світ з уявленнями про себе, визначаючи таким чином сенс свого існування. Відзначимо, що особистість екстраполює себе у своє майбутнє, а майбутнє проектує у сьогодення. У цьому контексті майбутнє переживається у вигляді прагнення здійснення до своїх цілей та реалізації ідеалів під час якого здійснюється збагачення ціннісно-смиислового простору власного життя оціночними позиціями та власними поглядами. Звідси випливає, що становлення сенсу життя визначається тим, як ставиться людина до минулого та майбутнього.

У ціннісній структурі особистості здобувачів освіти «ядро» цінностей становлять такі філософські категорії як «свобода», «успіх», «пізнання». Наголосимо, що нині суттєво підвищилася значущість мотивів розвитку особистості, зросло прагнення до поглиблення професійних знань та можливість професійного зростання. У цьому контексті ціннісно-мотиваційна сфера, головним чином, базується на формуванні впевненості у собі. З огляду на це, стає зрозумілим, що ціннісні орієнтації є найважливішим компонентом структури особистості, адже у ціннісних орієнтаціях акумулюються весь життєвий досвід, накопичений особистістю упродовж індивідуального розвитку. Засвоювані під час навчання у закладах освіти особистісні цінності служать для майбутніх фахівців своєрідним зразком, з яким вони постійно зіставляють свої інтереси. У процесі навчання відбувається ієрархія цінностей, виникає рефлексія, складається узагальнене ставлення до життя, розширюється ціннісно-смисловий простір, вибудовується єдина життєва лінія та визначаються протиріччя між нею та життєвими обставинами, формується

спрямованість на цілі, пов'язані із плануванням професійного майбутнього, тобто з'являється сенс життя.

У підсумку відзначимо, що актуальність філософського вивчення питань професійного становлення майбутніх фахівців обумовлено об'єктивною потребою формування високопрофесійного і відповідального кадрового корпусу працівників туристичної сфери, які здатні ефективно вирішувати усі професійні завдання. У зв'язку з цим заклади освіти мають цілеспрямовано займатися підготовкою професійно грамотних фахівців, які мають високий рівень професійної адаптивності, особистісної інтеграції, соціальної зрілості, емоційно-вольової стійкості, розвинений інтелект, гнучке творче мислення, сміливість, впевнені у собі, володіють високим рівнем самоконтролю. Саме такий фахівець зможе ефективно працювати у сфері туризму.

ЛІТЕРАТУРА

1. Кожушко С. П., Бойко Л. Г. Компетентнісний підхід у підготовці фахівців туристичної сфери до роботи в умовах кризових станів. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки. 2023. № 1 (25). С. 194–203.